

Bewonersblad voor de locaties van Marga Klompé in regio Winterswijk

MargaBode

Voorjaar 2025

80 jaar vrijheid

Wat doen de
Stichtingen
Vrienden van?

De fiets gaf
vrouw vrijheid

**Marga
Klompé**

voor het beste van elk moment

Voorwoord raad van bestuur

Beste bewoners,

De winter loopt langzaam op zijn einde en de dagen worden weer wat langer. Binnenkort zullen de eerste bloemen voorzichtig hun kleuren laten zien en voelen we hopelijk de warmte van de lentezon op onze huid. Een nieuw seizoen breekt aan, een frisse start. Gelukkig verandert het wisselen van de seizoenen in een rustig tempo.

Ondertussen verandert de wereld wel in hoog tempo. Dingen die we jarenlang als vanzelfsprekend zagen - bijvoorbeeld hoe we energie gebruiken, wat we eten en hoe we gezondheidszorg hebben vormgegeven - maken plaats voor nieuwe gewoonten. Veranderingen gaan echter niet altijd vanzelf. Oude en nieuwe ideeën botsen en dat zorgt soms voor onrust, zowel ver weg als dicht bij. Ook u als bewoner van Marga Klompé kunt dit ondervinden.

De gebeurtenissen in de wereld om ons heen kunnen groot en ingewikkeld aanvoelen en hebben we niet allemaal zelf in de hand. Wat wij gelukkig wél in de hand hebben, is hoe we met elkaar omgaan binnen en buiten Marga Klompé.

Onze kernwaarden helpen daarbij:

gelijkwaardigheid, veiligheid, betrouwbaarheid en solidariteit.

Misschien is dit voorjaar een goed moment om daar nog eens bij stil te staan. Kijken we naar elkaar met begrip, of met een oordeel? Maken we ruimte voor een gesprek, of houden we liever afstand? Sluiten we mensen in, of buiten?

Binnen Marga Klompé weten we hoe belangrijk het is om naar elkaar om te kijken. We zoeken samen naar manieren om mee te bewegen met de veranderingen van deze tijd, zonder het vertrouwde uit het oog te verliezen of zonder dat we de nieuwe waarde al precies kennen. We kunnen veel betekenen voor elkaar, door open te blijven staan voor het gesprek en samen de warmte te vinden. Niet alleen van de voorjaarszon, maar vooral in onze omgang met elkaar.

Laten we, in een turbulente tijd, de lente gebruiken om dicht bij te blijven, voor elkaar en met elkaar.

namens de raad van bestuur,
Erwin Bomers

Colofon MargaBode

Anke Hillen
De Berkhof

Ester Wijkamp
Vredense hof

Margret Dijkstra
Petra Boink
Gerrie Heijnen
Jolanda Lammers
De Pelkwijk

margabodewinterswijk@szmk.nl

Van de redactie

Als ik dit stukje schrijf is het prachtig zonnig weer, 's nachts vriest het nog behoorlijk en er kan zelfs nog geschaatst worden op de wonderbaan van Winterswijk. Maar de Lente is in aantocht, het begin van een nieuw seizoen. Op zonnige plekjes achter de wind zitten al weer mensen in de zon. De bloembollen schieten weer uit de grond en het is 's avonds al weer langer licht.

Voor u ligt het voorjaarsnummer van de MargaBode waarin we uiteraard ook aandacht besteden aan 80 jaar vrijheid, met verhalen van bewoners hoe zij het beleefd hebben.

Wij wensen u veel leesplezier en een prachtig en liefdevol voorjaar.

Redactie MargaBode

80 jaar vrijheid

We herdenken het einde van de Tweede Wereldoorlog en vieren het herkrijgen van onze vrijheid, 80 jaar geleden. In Gelderland ligt de focus op de periode van september 2024 (Operation Market Garden 1944) tot en met augustus 2025 (einde Tweede Wereldoorlog 1945). We slaan een brug tussen verleden en heden, in een tijd waarin duidelijk is dat vrijheid niet vanzelfsprekend is. Door te leren van het verleden, kunnen we het heden én de toekomst beter begrijpen.

Een Winterswijker vertelt over de bevrijding 80 jaar geleden.

Om 8 uur 's ochtends op 5 mei 1945 capituleerde het Duitse leger en was Nederland vrij. Die bevrijding was een langgerekte geschiedenis, waar in het noorden, westen en oosten van Nederland lang op werd gewacht. De bevrijding begon op 12 september 1944 in het zuiden van Limburg. Twee dagen later werd Maastricht, als eerste Nederlandse stad, bevrijd. Maar daarna werden de geallieerden gestopt en ging de rest van Nederland een lange hongerwinter in. Schiermonnikoog werd als laatste bevrijd, op 11 juni 1945. Eén ding was overal hetzelfde: de geallieerde bevrijders werden enthousiast binnengehaald en overal werd er uitgebreid gekeest.

Er zijn niet zoveel mensen meer die de oorlog en de bevrijding bewust hebben meegemaakt, en die uit de eerste hand kunnen vertellen hoe het was. Ze waren nog kinderen toen de bevrijders hun woonplaats binnentrokken. Maar zo klein als ze waren, herinneren ze zich voorvallen uit

de oorlog die een onuitwisbare indruk op hen hebben gemaakt. Het angstaanjagende geluid van gevechtsvliegtuigen, de voedsel droppings, het schuilen in de kelder wanneer er gevaar dreigde, de dagelijkse strijd van hun ouders om eten op tafel te krijgen en hout te vinden voor de kachel. Ze waren erbij toen de geallieerden binnentrokken en Nederland eindelijk bevrijd was. Te klein om het allemaal goed te bevatten, begrepen ze toch dat er die dag iets bijzonders gebeurde. De oranje haarlinten die tevoorschijn werden gehaald, de uitzinnige blijdschap van hun ouders en de mensen op straat. Staand op een stoel op het balkon bij opa en oma of op de schouders van vader zagen ze de geallieerden binnentkomen. Ze herinneren zich het lekkers dat werd uitgedeeld, het indrukwekkende geluid van de rupsbanden van de tanks. En ja, tot op de dag van vandaag weten ze nog precies op welk plein of in welke straat ze toen stonden, op die bijzondere dag.

Fred Kwak was bijna 4 jaar toen hij op het Weurden in Winterswijk de geallieerde tanks zag langskomen.

In de avond van 30 maart 1945 moesten we in onze kleine kelder schuilen, mijn ouders, mijn broer en twee zussen. Mijn oudste zus en mijn oma schuilden in het schuurtje, want in het keldertje was geen plek meer. Zelf lag ik op een vrijgemaakt weckflessenschap. Die nacht vond 'De tankslag in het Woold' plaats, een gevecht dat onlosmakelijk is verbonden met de bevrijding van Winterswijk. De volgende ochtend kroop mijn vader naar buiten en zag hij de eerste Engelse verkenner Winterswijk binnentkomen. Een paar uur later kwamen wij allemaal naar buiten. Grote colonnes met tanks kwamen over de Wooldseweg aanrijden. Wij stonden met het hele gezin op het Weurden, een zijstraat van de hoofdweg.

Ook de verpleegsters van het nabijgelegen ziekenhuis waren uitgelopen. Die enorme tanks maakten grote indruk op mij als klein ventje. Mijn vader nam mij en mijn broer om beurten op zijn schouders zodat we alles goed konden zien. Mijn zussen droegen oranje linten in hun haar die mijn ouders, die zeer oranje gezind waren, hadden verstopt voor ná de oorlog. Vlakbij was Theater Astoria waar de Duitsers tijdens de oorlog hun intrek in hadden genomen en waar voedsel lag opgeslagen. Nooit zal ik de aanblik vergeten van die verpleegsters met witte kappen op hun hoofd die in het opengebroken theater voedsel voor hun patiënten in kruiwagens laadden. Vooral de grote ronde kazen, die niet meer op de kruiwagen pasten en door de verpleegsters naar buiten werden gerold, zal ik nooit vergeten. Na de oorlog hadden mijn ouders veel moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Het was bittere armoe die tot halverwege de jaren 50 heeft geduurd."

In het boekje herinneringen aan de bevrijding van Winterswijk geschreven door H.B. Aalders en J.G. Ruwhof staat het volgende:

's Zaterdagmorgen tegen zes uur brak er onder de Tommies een ware feestvreugde uit, toen zij het bericht kregen dat zij naar Winterswijk konden vertrekken, aangezien de weg nu geheel vrij was. Ook de bewoners deelden mee in de pret en kregen artikelen, waar zij het sedert jaren buiten hadden moeten stellen zoals sigaretten, chocolade, thee, etcetera.

Ondanks de weinige slaap, die de Winterswijkers "nachts genoten hadden, waren velen al weer vroeg buiten om een polshoogte te nemen. Er werd verteld dat de Tommies al in het dorp waren, doch niemand had ze gezien en dus was het maar weer afwachten of zij er inderdaad waren. Wij zouden echter spoedig uit de droom geholpen worden toen tegen zeven uur de kerkklokken, voor zo ver deze nog aanwezig waren, weergalmden en het geluid geruime tijd aanhield, terwijl van verschillende woningen onze fiere nationale driekleur uitgehangen werd. Het enthousiasme kende geen grenzen meer! Iedereen liet zijn woning in de steek en begaf zich naar het centrum van het dorp om daar meer uitgebreid nieuws te horen. Overal werd gezongen en gesprongen, drukten velen elkaar de hand, kortom het was feest. De oranjevlaggetjes werden tevoorschijn gehaald, knoopsgatinsignes werden opgedaan; het hele dorp was in feestkledij en baadde in een zij van Oranje en Roos-Wit-Blauw, Winterswijk was met één slag van een stil dorp tot een feestvierende stad omgetoverd.

Jo Huiskamp schrijft 30 jaar later.

'Wie van ons beiden eerst met het idee kwam, weten we niet meer', samen met Jan Meerdink beklimt hij de trappen naar de kerktoren. 'Dat gebeurde onder het zingen van vaderlandse liederen als het Wilhelmus en Piet Hein. In de torenspits moest eerst de vlag aan de stok worden bevestigd. Toen volgde het gevaarlijkste onderdeel van de klus. De vlaggenstok moest ver naar buiten worden gestoken om hem op zijn plaats te kunnen bevestigen.

De wind kreeg vat op de vlag, waardoor we met de vlag en al naar beneden dreigden te zwiepen.' Maar het gaat goed en later blijkt die wapperende vlag voor veel mensen in de buurtschappen het teken dat Winterswijk bevrijd is.

Hoe hebben onze bewoners de bevrijding beleefd?

De heer Te B: Ik was 6 jaar en woonde in Meddo. Daar heb ik niet veel meegekregen van de bevrijding.

De heer B.: Ik was 12 jaar en woonde in het buitengebied van Aalten. In het buitengebied merkte je niet veel van de bevrijding. Ging je naar het centrum van Aalten kwam je wel Engelse soldaten tegen. Die deelden chocolade uit in ruil voor eieren. In de oorlog gingen we maar 1 of 2 dagen naar school bij een boer op de deel. Je kreeg alleen rekenen en taal. Je kreeg huiswerk mee voor de andere dagen. Na de oorlog gingen de lessen door bij de boer. Nu konden we wel elke dag daar terecht. De koeien stonden buiten dus er was plek. Het heeft nog een hele tijd geduurd voordat we weer echt naar school konden.

Mevrouw M. : Ik was 11 jaar. Na de oorlog werd ik met 5 andere kinderen uit Winterswijk naar Zwitserland gestuurd om aan te sterken. We moesten op donderdagmorgen om 04.00 uur bij het gemeentehuis zijn. Van daaruit met de trein naar Schaffhausen. Op zaterdag avond kwamen we pas aan. De volgende dag werden we daar door onze pleegouders opgehaald.

Ik ben daar drie maand geweest. Ik heb daar mijn 12de verjaardag en de kerst/oud en nieuw gevierd. Ik ging daar gewoon naar school. Toen ik weer thuis kwam sprak ik volledig Duits. Ik heb nog heel lang contact gehouden met mijn pleegouders.

De heer Van de P.: Ik was 17 jaar. Ik woonde toen in Haarlem. De bevrijding was een knots van een feest. We kregen van de Engelse soldaten biscuit. Van Zweedse mensen kregen wij wit brood. Dit werd uit een vliegtuig gegoooid. Van Spanjaarden kregen we sinaasappels.

De heer B.: Ik was 18 jaar en woonde aan de Kottenseweg. De bevrijding was een groot feest we gingen zingend over straat. Verder hadden we helemaal niks. Na de bevrijding moesten we in Varsseveld de loopgraven van de Duitsers ompspitten.

Mevrouw L.: Ik was 14 jaar. Wij zaten met ons allen in de kelder. Onze hond Lexie was altijd heel bang voor overvliegende vliegtuigen dus die zat ook bij ons in de kelder. We hoorden buiten mensen lopen. Door het raampje zagen wij alleen de benen. Zouden het Duitse soldaten zijn? Het waren de burens met heel goed nieuws. We waren bevrijd. Zij hadden dit van Engelse soldaten gehoord. Later hebben we met de hele buurt feest gevierd. De Engelse soldaten ruilden chocolade voor eieren. Ook kwamen ze bij mensen in huis om maaltijden te bereiden. Die werden dan gedeeld met de buurtbewoners.

Het vrijheidslied Ode aan de Vrijheid is geschreven en gecomponeerd door Irene van der Aart en Dennis Weelink. Ode aan de Vrijheid is onderdeel van het regioprogramma Vrijheid waarin onze gemeenten samenwerkt met andere gemeenten in de Achterhoek en Liemers.

Ode aan de vrijheid

*Ik wil groeien, ik wil leven
Laat me dansen, laat me geven
Ik wil vrij zijn, net als jij*

*Dit is mijn ode aan de vrijheid
Want mijn leven past bij mij
Ik loop mijn eigen pad
en leeft niet zoals jij
Wat is mijn vrijheid waard
Als jij gevangen zit
in zorgen en verdriet
En er niemand is
die jouw oorlog ziet*

*Geef me ruimte laat me vrij
Ik wil groeien, ik wil leven
Laat me dansen, laat me geven
Ik wil vrij zijn, net als jij
Geef me ruimte laat me vrij
Ik wil groeien, ik wil leven
Laat me dansen, laat me geven
Ik wil vrij zijn.....*

*Wat is mijn vrijheid waard als je mijn grenzen overgaat
Pak ik de wapens op gaan wij te vuur te zwaard
Wat is mijn vrijheid waard als ik jouw grenzen niet bewaak
Jou met harde woorden raak, diepe wonden achterlaat
Wat is jouw vrijheid waard als je mijn grenzen niet bewaakt
een kras kerft in mijn hart, me kwetst bedreigt en haat
Wat is mijn vrijheid waard als ik jouw grenzen niet bewaak
We zijn pas vrij, als we samen zijn*

*Geef me ruimte, laat me vrij
ik wil groeien, ik wil leven
Laat me dansen, laat me geven*

*Dit is mijn ode aan de vrijheid
Ik ben vrij en onbegrensd
Ik neem haar vaak voor lief
Omdat ik nooit anders heb gekend
Ik kan doen en ik kan laten
Ik mag denken, ik mag praten
Ik maak mijn eigen keuzes
en hang van niemand af*

*Dit is mijn ode aan de vrijheid
Want zij is mij alles waard
Ik dans, lach, ik speel
Ik ben veilig hier op straat
Ik mag leren, ik mag dromen
En worden wat ik wil
Niemand sluit me op
Als ik hardop lach of gil*

*Wat is mijn vrijheid waard
Als jij niet vrij kunt zijn
In een wereld vol haat
Onderdrukking en van pijn
Wat is mijn vrijheid waard
Als jij gevangen zit
In zorgen en verdriet
En er niemand is
die jouw oorlog ziet*

*Geef me ruimte laat me vrij
Ik wil groeien, ik wil leven
Laat me dansen, laat me geven
Ik wil vrij zijn, net als jij
Geef me ruimte laat me vrij*

Leden Cliëntenraden Winterswijk

per februari 2025

Leden cliëntenraad De Berkhof

- De heer B. Beernink
Cliënt woonzorgcentrum
- Mevr. T. Beernink
Cliënt woonzorgcentrum
- Mevr. W. te Lindert
Cliënt woonzorgcentrum
- Mevr. A. Sengers
Cliënt woonzorgcentrum
- De heer I. Rauwerdink
Familie cliënt
- De heer W. Kuenen
Familie cliënt
- Vacatures

Leden cliëntenraad De Pelkwijk

- Mevr. P. ten Damme
Contactpersoon
- Mevr. T. Vaags
Cliënt woonzorgcentrum
- Mw. S. Dunnewold
Familie cliënt
- Vacatures

Leden cliëntenraad Pronswaide/ Groepswonen Meddo

- De heer H. te Brummelstroete, CCR-lid
Familie cliënt woning 4
- De heer G. ten Hietbrink
Contactpersoon
- Mevr. P. ten Damme
Familie cliënt groepswonen Meddo
- Vacatures

Leden cliëntenraad Vredense Hof

- De heer A. van Westhreenen, CCR-lid
Familie cliënt woning C
- Mevr. I. Beijers-Holders
Contactpersoon
- Mevr. L. Idink-Beijers
Contactpersoon
- Mevr. L. Ubbink-Wiggers
Contactpersoon woning B
- Mevr. M. Klein Langenhorst
Contactpersoon
- De heer A. van Dam
Cliënt

Leden cliëntenraad Thuiszorg Marga Klompé

- Mevr. M.J. Dibbets-Jansen
Winterswijk
- Mevr. S. de Booij
Winterswijk
- De heer W.R. Broeke
Lochem
- Mevr. E. Venderbosch
Lochem
- Regio Aalten
- Vacature

Bureau Ondersteuning Cliëntenraden
Ziekenhuisstraat 14, 7141 AN Groenlo
Tel: 06-13114417 (Karina Fremmer) /
06-22418579 (Monique Fokkert)
email: secr.clientenraden@szmk.nl

Getallenzoeker

Zoek alle getallen die onder het raster staan. Die kunnen in elke richting zijn geschreven.
Inclusief diagonaal en van achter naar voren.

1	4	5	7	6	6	8	0	9	6	4	2	1	1	5
9	2	8	2	5	1	9	2	9	5	5	5	4	6	8
8	8	5	2	2	3	6	0	1	4	5	9	9	7	2
2	9	9	4	8	0	5	9	6	4	0	8	4	6	9
8	6	7	9	4	1	0	3	8	3	2	1	0	8	8
1	1	0	0	4	3	6	5	6	3	9	9	1	7	6
4	9	2	5	8	3	4	8	9	8	7	1	9	9	9
5	4	8	8	3	9	3	7	9	1	5	6	0	1	6
5	5	3	5	2	1	8	2	1	3	2	6	5	6	4
5	2	1	1	2	7	9	8	8	5	3	0	3	3	0
3	5	1	5	1	1	3	6	5	6	9	1	3	3	6
9	0	1	2	4	9	7	3	6	1	3	3	8	8	0
6	3	3	8	7	4	8	5	3	1	9	4	9	7	0
1	2	9	7	4	6	4	1	5	3	5	9	8	7	2
6	1	8	0	9	8	8	1	6	2	4	7	5	7	5

117906	196563	465623	850942
119816	236014	549169	908667
12305	247575	554854	97871
152138	278953	659486	98419
180988	30330	833163	989943

De paasviering

De week voor Pasen, de laatste vastenweek, wordt door katholieken Goede Week genoemd en door protestanten de Stille Week. Het begint met Palmzondag. Op Palmzondag herdenken christenen de intocht van Jezus in Jeruzalem. Hij wordt toegewuifd met palmladeren en hij geneest zieken in de tempel.

Schortelwoensdag of Verraadsdag markeert de periode tot Stille Zaterdag. Tot die dag worden geen klokken geluid (het luiden wordt opgeschort). Het is de dag dat Judas voor het eerst denkt over het verraden van Jezus. Op Witte Donderdag nuttigt Jezus met Zijn discipelen Het Laatste Avondmaal. Jezus voorspelt: "Eén van jullie zal mij verraden." Dat is de discipel Judas Iskariot die hem met een kus uitlevert aan de Romeinen. Hiermee begint het lijden van Christus.

Op Goede Vrijdag herdenken christenen de kruisiging van Jezus. Hij wordt om 9.00 uur gekruisigd op de heuvel van Golgotha net buiten Jeruzalem en gaat vrijwillig aan het kruis. Hij zou hebben gezegd: "Vader, vergeef hen want ze weten niet wat ze doen." Om 12.00 uur vindt plotseling een zonsverduistering plaats die 3 uur duurt en om 15.00 uur sterft Jezus. Hij wordt voor zonsondergang begraven. Op Stille Zaterdag ligt Jezus in zijn graf.

Op zondag Eerste Paasdag herdenken christenen de wederopstanding van Jezus. Hij toont zich aan verschillende personen, onder anderen aan Maria Magdalena. Deze herdenking vindt altijd plaats op de eerste zondag na de volle maan in de lente. In de 40 dagen tussen Pasen en Pinksteren legt Hij Zijn discipelen uit dat wat gebeurd is, moest gebeuren om Gods plan uit te voeren. Hij belooft De Heilige Geest te sturen om hen aan Zijn woorden te herinneren en hen verder in de leer te onderrichten. Volgens het Evangelie gaat hij op Hemelvaartsdag naar de hemel en belooft Hij op een dag weder te keren. Tweede Paasdag of Paasmaandag kent geen christelijke voorgeschiedenis. Het is voor velen een extra vrije dag en voor anderen een extra dag om te herdenken.

Palmpasen

Heb jij vroeger ook met een palmpasenstok door de straten gelopen? Hoewel sommige scholen het nog altijd doen, zagen we het vroeger veel vaker. In de ochtend versierden we het houten kruis met takken, snoepjes en een haan, waarna we de straat opgingen. Daarmee liepen we dan naar het bejaardenhuis, waar we een liedje zongen." De broodhaantjes werden gebracht door de bakker en waren altijd nog warm als we ze kregen. Dat rook natuurlijk véél te lekker om op de stok te zetten, voor mij als kind."

Paasontbijt

Ook het paasontbijt kent een lange geschiedenis. Veel mensen denken dat het vele eten tijdens de feestdagen iets is van deze tijd, maar ook vroeger was het paasontbijt het hoogtepunt van Pasen. Je moet je bedenken dat mensen gingen vasten voor Pasen. Daarnaast vond er een grote schoonmaak plaats van het huis en het land. De winterkleden gingen in de kast en de zomerkleden eruit. Na al dit werk barstte je natuurlijk van de honger. Eten en feesten hoort heel erg bij elkaar. Lekker eten betekende ook veel eten. Wij eten misschien één á twee eitjes, vroeger at je er tien of vijftien. Uitdelen was ook erg belangrijk: met Pasen deed je dat met eieren, tijdens oud en nieuw deelde men oliebollen uit. "Eieren kleuren is ook een oude traditie: in een 18 eeuws kookboek staat al vermeld hoe je dat moet doen. Vroeger werden eieren gekleurd met behulp van natuurlijke kleurstoffen: wanneer je eieren kookt in uienvellen kleuren ze namelijk rood. De gekleurde eieren werden ook vaak verstopt zodat de kinderen deze konden zoeken en daarna gezamenlijk konden op eten. Het is een typisch Nederlandse traditie: eiertikken met Pasen. Het is altijd weer een strijd, want wie houdt zijn eitje het langste heel? En natuurlijk zit er ieder jaar weer een rauw ei tussen de gekookte eieren verstopt..

Pasen Voorjaar

*Het frisse groen op jonge twijgen
Een tere tak met bloesemknop
De natuur spreekt een zal niet zwijgen
De lente volgt de winter op*

*Pasen schenkt ons weer nieuw leven
Het oude is voorbij gegaan
Een licht wordt ons gegeven
Om in het donker op te staan*

*Pasen opent dichte deuren
Een voorportaal is ons bereid
Een leven vol met lentekleden
Een vleugje van de eeuwigheid*

Elly Mans-Los

Wat doen de Stichtingen Vrienden van voor onze bewoners?

De Stichting Vrienden van De Berkhof, De Pelkwijk en Pronsweide proberen het leven van bewoners mooier en aangenamer te maken. De stichtingen zijn onafhankelijk van Marga Klompé. De voorzieningen en activiteiten die de stichtingen realiseren zijn een echte aanvulling op de zorg die Marga Klompé in de huizen biedt.

Dit kan een uitje zijn, een rolstoel of duofiets, een bankje, financiële bijdrage voor de aanschaf van de electrocar of gewoon een bloemetje met de kerst of iets lekkers.

Het doel

De zorg voor en het welzijn van de ouderen in onze samenleving staan voortdurend in de belangstelling. Niet alle zaken welke het leefklimaat rondom de oudere verbeteren of in stand houden worden vanuit overheidsgelden vergoed. De stichtingen hebben tot doel deze instandhouding of verbetering met de door haar ontvangen gelden voor de bewoners van de locaties in Winterswijk financieel te ondersteunen.

De hoofdlijnen van het beleidsplan zijn: Het besteden van giften, donaties, subsidies, schenkingen uit erfenis of legaten en inkomsten uit vermogen aan voorzieningen en activiteiten welke de goede zorg en dagbesteding aan cliënten en medewerkers bevorderen.

Stichting Vrienden van kan projecten niet alleen realiseren. Uw steun is van harte welkom. Alle giften en schenkingen kunnen al dan niet geoormerkt worden voor een specifieke bijdrage aan de bewoners. Wij zien uw bijdrage graag tegemoet.

**Stichting Vrienden
van Pronsweide
NL85 INGB 0689 4606 19**

**Stichting Vrienden
van De Berkhof
NL31 SNSB 0922 0277 65**

**Stichting Vrienden
van De Pelkwijk
NL28 SNSB 0922 0121 05**

Oorsprong en tradities van Hemelvaartsdag

Op de veertigste dag van de Wederopstanding van Jezus vindt de viering van Hemelvaartsdag plaats. Hiermee wordt herdacht dat Christus is opgevaren naar de Hemel en zijn plaats heeft ingenomen naast God. Volgens de oude bronnen vind de feestdag al zijn oorsprong bij de eerste apostelen, maar in de loop der eeuwen zijn er nog aardig wat tradities toegevoegd aan Hemelvaartsdag.

De hemelvaart van Jezus maakt onder andere onderdeel uit van de evangelie van Marcus. Nadat de profeet zijn Wederopstanding bekend had gemaakt aan zijn apostelen werd de Heer Jezus in de hemel opgenomen en nam hij plaats aan de rechterhand van God (Marcus 16:19). Vervolgens verspreidden zijn discipelen het nieuws en 'De heer hiep hen daarbij en zette hun verkondiging kracht bij met de tekenen die ermee gepaard gingen'. (Marcus 16:20).

Augustinus van Hippo

De oudst bekende bron van de viering van Hemelvaartsdag is een geschrift van Augustinus van Hippo (354-430) uit de 5e eeuw. Hoewel er geen bewijzen zijn dat het feest voor deze periode ook al in acht genomen werd, beschrijft Augustinus het als een traditie die al geobserveerd werd sinds de eerste apostelen. De mogelijkheid bestaat dat Hemelvaart voor de 5e eeuw niet apart werd gevierd, maar dat dit gebeurde in samenvval met Pasen of Pinksteren.

Kerkelijke rituelen

Zeker is in ieder geval dat Hemvaart van Jezus zich in de middeleeuwen tot een afzonderlijke kerkelijke feestdag ontwikkelde. De nacht voor

het feest was het voor priesters gebruikelijk om een wake te houden. In de ochtend doofden zij dan vaak de Paaskaars, die sinds Pasen symbool had gestaan voor de wederopstanding van Christus. Vervolgens reciteerden zij liturgische verzen waarmee de verlossing en de hemelvaart van Christus voltooid werden.

Middeleeuwse tradities

In de loop der tijd werden er op Hemelvaartsdag ook eigen tradities ontwikkeld. Zo was het in veel christelijke gebieden gebruikelijk om op deze feestdag de eerste fruitoogst van het seizoen te zegenen. Daarnaast werden er in vele steden kerkelijke processies gehouden of werd de Hemelvaart van Christus uitgebeld door het beeld van Jezus boven het altaar via een speciale deur naar het dak van de kerk te takelen. Tot slot was het voor geestelijken in Engeland traditie om een optocht te houden met een banier van een draak in de achterhoede. Hiermee symboliseerden zij de overwinning van Christus op de duivel.

Modern feestdag

Inmiddels zijn de historische tradities van Hemelvaartsdag ook vermengd geraak met moderne tradities. Zo is het in vele landen, waaronder België, gebruikelijk om deze dag ook aandacht te besteden aan het 'Rerum Novarum' de door de Paus Leo XIII in 1891 geschreven encycliek over sociale rechtvaardigheid. Daarnaast vind in Duitsland traditioneel ook Männerdag, ofwel Vaderdag, plaats op dezelfde datum. In Nederland tot gaat Hemelvaart vandaag de dag vooral gepaard met vele festivals, braderieën en boekenmarkten.

DAUWTRAPPEN OP HEMELVAARTSDAG EEN OUDE TRADITIE

Veel mensen staan op Hemelvaartsdag voor dag en dauw op en gaan samen met anderen wandelen in de natuur. Dit komt van een oud gebruik dat in de 19e eeuw in sommige delen van het land populair was. In Holland noemde men het 'hemelvaren'. In het zuiden van Drenthe, in Overijssel en Gelderland sprak men over 'dauwtreden' of 'dauwtrappen'. In de 19e eeuw trokken veel Amsterdammers in alle vroegte de stad uit om in de vrije natuur te genieten van de meegenomen koek, rozijnen, krakelingen, vijgen en een 'cruycxken goet nats'. Het was wel de bedoeling dat ze om negen uur weer in de stad terug zouden zijn om de mis bij te wonen. In Salland, Twente en Drenthe trokken vooral jongeren er midden in de nacht per fiets op uit. Trekpleisters voor de Sallanders waren Diepenheim, Holten, Twickel en De Lutte. Vaste bestemmingen voor de Twentenaren waren Vasse, Nijverdal, Buurse of Ahaus en voor de jongeren in Noord Drenthe bijvoorbeeld Norg, Bakkeveen en de Drentse Aa. Vanouds was het bij fietsers gebruikelijk om een bosje bloeiende brem achter de koplamp te steken, als bewijs dat ze op pad waren geweest.

Over het algemeen namen de jeugdige fietsers niet alleen eten, maar vooral ook drinken mee. Volgens de Overijsselse Almanak van 1836 behoorde het meenemen van de jenever – en/of brandewijnfles tot de gewoonte. De Geldersche Volks-Almanak van 1858 vermeldt dat het dauwtrappen gepaard ging met het nodige rumoer en dat tegen de avond het halve dorp dronken was: 'Dat joelde de herbergen in en uit en schreeuwde langs de weg en door het dorp alsof er een troep razenden was losgebroken.' Op verschillende plaatsen in westelijk Noord-Brabant speelde de fanfare een belangrijke rol bij het dauwtrappen. Omstreeks drie uur in de morgen gingen de kerkgangers te voet naar de kerk van een naburig dorp. De fanfare begeleidde hen daarbij. Na de vroegmis was het het feest. In de loop van de voormiddag keerde ieder naar huis terug. Menigeen was dan 'topzwaar'. Het dauwtrappen komt nu nog vooral voor in de oostelijke helft van Nederland. Het heeft vele vormen aangenomen, van 'Dauwtrapfeest' in Deurningen (Twente), een toertocht met oldtimers en groepsgewijs wandelen of fietsen, tot een vroege dauwtrap-excursie met de boswachter afgesloten met gezamenlijk ontbijt.

Laat het voorjaar maar komen.....

Nederland slaakt een diepe zucht,
Iedereen heeft genoeg van die kou in de lucht

We willen warmte en de zon,
En niet van kersenspittenzakken uit de magnetron.

Genoeg van bevroren autoruiten,
We willen niet meer bij de kachel zitten,
naar buiten.

In de tuin, op het balkon of op een terras,
Kinderen op blote voeten zien voetballen in het gras.

In een T-shirt met korte mouwen lopen,
Een heerlijk ijsje kopen.

Maar ja, geduld is een schone zaak
Want volgens de voorspellingen is het voorjaar nog niet in de maak.

Dus hoe hard we ook zuchten en klagen,
We zullen het allemaal nog een poosje moeten verdragen.

Wilma van de Berg

De fiets gaf vrouw vrijheid

Aan het eind van de 19e eeuw gaf de tweewieler een impuls aan de vrouwenemancipatie – er ontstond zelfs nieuwe mode. Mannen waren echter niet enthousiast: ze beweerden bij hoog en laag dat het fietszadel de vrouwelijke geslachtsdelen zou beschadigen.

Vrouwen konden zonder mannen reizen
De eerste fietsen werden zo gevaarlijk geacht dat een vrouw altijd met een man aan haar zijde moest fietsen. Pas met de invoering van de veiligheidsfiets konden vrouwen zich vrij bewegen, vaak samen met andere vrouwen.

Fiets bevorderde nieuwe damesmode
De 19e-eeuwse damesmode schreef lange jurken en strakke korsetten voor.

Maar dat was op de fiets zo onhandig dat onder meer rijbroeken populair werden. Veel mannen moesten niets hebben van deze ontwikkeling, maar anderen juichten het juist toe. 'De fiets kan de definitieve doodsteek geven aan het meest dwaze kledingstuk – de rok.

Fietsende vrouwen waren heksen
Aan het eind van de 19e eeuw raadden de meeste dokters lichaamsbeweging, waaronder fietsen, aan. Maar ze waarschuwden vrouwen dat het harde zadel hun geslachtsdelen kon beschadigen. De Amerikaanse predikant Arthur Coxe vergeleek vrouwelijke wielrenners met 'vrouwen op een bezemsteel'.

Fietsen door de jaren heen

Fietsen met een minimalistisch design, fietsen in alle kleuren van de regenboog en fietsen met allerlei mooie accessoires. Al lang voordat er zoveel hippe fietsen waren, was de fiets al veel in gebruik. Net zoals de mode, evolueert ook de fiets door de eeuwen heen. Ooit werd de auto nog beschouwd als hét vervoermiddel van de toekomst, maar nu zijn het de fietsers en de netwerken van fietspaden die het stadsbeeld bepalen. Je kan de straat niet op of je ziet hier of daar een fiets of een fietser. De betekenis van de fiets mag ook niet onderschat worden; de fiets was het eerste aangedreven tweewielige vervoermiddel, gaf vrouwen meer vrijheid en is bovendien een symbool van vooruitgang, plezier en ontspanning. Tijd voor een terugblik! We beschrijven de fiets door de jaren heen.

Door de jaren heen

1800-1830

De eerste fiets werd in 1817 in Duitsland uitgevonden door Baron Karl von Drais. Toen werd het de 'Laufmaschine' (loopmachine) genoemd. Vervolgens werd het in 1818 een succesvol bestuurbaar transportmiddel. De fietsen waren toen bijna geheel uit hout gesneden, met een sturend voorwiel. Het rijwiel had nog geen trappers, waardoor mensen hem met hun voeten voortduwden

1840-1870

In de loop van de jaren 1860 ontwikkelde Pierre Michaux de eerste echt populaire en succesvolle fiets met twee wielen. Deze was voorzien van pedalen en zwingels aan het voorwiel zodat de berijder de fiets kon aandrijven door te trappen. Deze fiets was onmiddellijk een succes, maar de fiets had ook een paar nadelen. De fiets was namelijk gemaakt van ijzeren banden waardoor deze maar liefst 50 kilo woog.

1880-1910

Tussen 1869 en 1880 nam de vraag naar fietsen die over langere afstanden gebruikt konden worden en die grotere snelheden konden halen toe. Tegen het einde van de jaren 90 was de 'veiligheidsfiets', met twee wielen die even groot waren, een van de meest belangrijke ontwikkelingen in de evolutie van de fiets. Dit had ook grote gevolgen voor de positie van de vrouw in de maatschappij. Een vrouw die kon fietsen, kon nu genieten van meer bewegingsvrijheid. Vrouwen die fietsten, hadden ook meer behoefte aan praktische kleding. Dit gaf een impuls aan de ontwikkeling van meer praktische en gender neutrale kleding voor vrouwen, zoals ruim zittende broeken en voorlopers van de broekrok.

1890-1950

Door de komst van de auto veranderde het aandachtspunt van mensen. De fiets maakte plaats voor de auto die in die tijd werd gezien als het vervoersmiddel van de toekomst. Gedurende de jaren 50 en 60 was de auto koning en werden de meeste fietsen verkocht aan kinderen, niet aan volwassenen. In 1890 vond de eerste race met fietsen plaats en de fiets werd steeds meer als racefiets ontwikkeld.

1960-1990

Na de oorlogen en de economische crisis opende de jaren 1960 de weg naar de swingende sixties. Een tijd van hoop en vol belofte. En dankzij een verhoogd bewustzijn en de noodzaak fit te blijven, verdubbelde de fietsverkoop tussen de jaren 60 en 70.

2000-tot nu

Tegenwoordig stimuleren vele steden wereldwijd actief het gebruik van de fiets en hebben ze een goed uitgewerkte fietsinfrastructuur. Steeds meer mensen gebruiken fietsen als een milieuvriendelijke en goedkope manier om zich te verplaatsen. Ook wordt het gezien als een aangename manier om fit te blijven. De opkomst van de e-bike is ook een goed voorbeeld van een belangrijke ontwikkeling. Steeds vaker pakken mensen de fiets!

Wepse

*Zee zoemt mie veur de ogen
Zee kump mie achternoa
Goat hen, goat vort
Akelige rot wepse*

*Vleeg mie neet noar de ogen
Kiek mie neet zo duuster an
Goat hen, goat vort
Loat mie noe met rust*

*Nee ik heb geen zeutigheid vuur oe
Vleeg neet noar mien thee
Goat he, goat vort
Der is niks vuur oe bie*

*Loat dat, ie mangt mie neet stekken
Woar is den vlegenmepper
Goat hen, goat vort
Ik zal oe sloan*

*Pats, zo doar he'k oe
Lilliken rot wepse
Ooh nee, noe komt der nog meer
Ik goa wal hen, ik goa rap vort*

Nieuwsbericht van de Centrale Cliëntenraad

De Centrale Cliëntenraad (CCR) is volop bezig met de voorbereidingen voor de Ontmoetingsdag Medezeggenschap voor de leden van alle Cliëntenraden van Marga Klompé.

Tijdens deze Cliëntenradendag op 2 april is er voor de leden gelegenheid om elkaar te ontmoeten en te inspireren, nieuwe contacten te leggen en informatie en kennis met elkaar te delen.

We geven als Cliëntenraden gezamenlijk vorm aan de medezeggenschap van cliënten binnen Marga Klompé, met de benodigde ondersteuning op maat vanuit het Bureau Ondersteuning Cliëntenraden. Zo zetten we ons met elkaar in voor medezeggenschap in het belang van de cliënten.

In de volgende editie leest u het verslag van de Ontmoetingsdag Medezeggenschap. De Cliëntenraad behartigt de gemeenschappelijke belangen van cliënten. Ze geven mensen die zorg krijgen een stem en komen op voor hun belangen. Men denkt en praat mee over alle aspecten van wonen, welzijn en zorg die voor hen belangrijk zijn.

Bent u nieuwsgierig geworden, wilt u meer weten of vrijblijvend als toehoorder aansluiten bij een lokale Cliëntenraad? Wij vertellen u graag meer! U kunt contact opnemen met het Bureau Ondersteuning Cliëntenraden:

Monique: 06 - 22 41 85 79

Karina: 06 - 13 11 44 17

Mail: secr.clientenraden@szmk.nl

Getallenzoeker

Zoek alle getallen die onder het raster staan. Die kunnen in elke richting zijn geschreven.
Inclusief diagonaal en van achter naar voren.

1	4	5	7	6	6	8	0	9	6	4	2	1	1	5
9	2	8	2	5	1	9	2	9	5	5	5	4	6	8
8	8	5	2	2	3	6	0	1	4	5	9	9	7	2
2	9	9	4	8	0	5	9	6	4	0	8	4	6	9
8	6	7	9	4	1	0	3	8	3	2	1	0	8	8
1	1	0	0	4	3	6	5	6	3	9	9	1	7	6
4	9	2	5	8	3	4	8	9	8	7	1	9	9	9
5	4	8	8	3	9	3	7	9	1	5	6	0	1	6
5	5	3	5	2	1	8	2	1	3	2	6	5	6	4
5	2	1	1	2	7	9	8	8	5	3	0	3	3	0
3	5	1	5	1	1	3	6	5	6	9	1	3	3	6
9	0	1	2	4	9	7	3	6	1	3	3	8	8	0
6	3	3	8	7	4	8	5	3	1	9	4	9	7	0
1	2	9	7	4	6	4	1	5	3	5	9	8	7	2
6	1	8	0	9	8	8	1	6	2	4	7	5	7	5

117906
119816
12305
152138
180988

196563
236014
247575
278953
30330

465623
549169
554854
659486
833163

850942
908667
97871
98419
989943

Waar is uw blik op gericht?

Het is weer lente! Ik verheug me over de dikke bloemknoppen die aan de kale takken komen. Langzaam komt er weer leven in de struiken die er een maand geleden onder een laagje rijp nog zo droevig uit zagen. De frissgroene uitlopers zijn een voorbode van het bladerdak dat in de zomer zal zorgen voor schaduw op zonnige dagen.

Soms is onze blik gericht op waar we vandaan komen, wat achter ons ligt. De ervaringen die we hebben opgedaan en de bagage die we meenemen. De kou van de winter, de slechte nacht die je hebt gehad of juist dat telefoongesprek met een oude bekende vanochtend dat zo goed heeft gedaan. Het bepaalt mede hoe ik me nu voel.

Een andere keer laat ik me meer leiden door de toekomst, datgene waar ik naar toe ga. De aandacht wordt getrokken door iets wat voor me ligt: bezoek dat zich heeft aangemeld of een interessant programma op tv. Als ik me op iets verheug kan dat een extra motivatie zijn om op te staan, maar soms zijn er ook dingen in het vooruitzicht die maken dat ik treuzel. Bijvoorbeeld als ik ergens tegen op zie of iets spannend vind.

Als je onderweg bent; ga je dan ergens heen of kom je ergens vandaan? Vaak wisselt dat perspectief willekeurig, maar je kunt het soms ook bewust inzetten om jezelf een duwtje in de rug te geven of juist iets positiefs in het vooruitzicht te stellen.

Hoe je handelt op dit moment wordt mede bepaald door wat je (al) hebt meegemaakt, wat zich nu aandient én het heeft uitwerking op de toekomst. Wanneer we ons daarvan bewust zijn, kunnen we ons zelf soms beter begrijpen. En ook meer begrip opbrengen voor een ander, want ook die heeft zijn eigen verleden, zijn zorgen in het heden en ideeën over de toekomst.

*Een vriend is iemand
die je verleden begrijpt
in je toekomst gelooft
en je accepteert
zoals je nu bent*

U wens ik, ook namens mijn collega's, een mooi voorjaar, waarin u uzelf en anderen de ruimte gunt om afwisselend met het heden, verleden en de toekomst bezig te zijn.

Emma Roelofsen – van Eerden
Stagiaire geestelijke verzorging

**Marga
Klompe**
voor het beste van elk moment